

DE TUINSPIEGEL

Huisorgaan van Tuinbouwvereniging Buytentwist, Overveen-Bloemendaal

Zomer 2007

Jaargang 44, nummer 1

Bestuur

Voorzitter	A36	Elbrich Fennema	J.T. Cremerlaan 1	2071 SK Santpoort-N	t. 5379827
Secretaris	C05	Riekje Meyling	Pieter Wantelaan 59	2015 EA Haarlem	t. 5241331
Penningm.	A53	Gerard Siteur	Kleverlaan 162	2023 JL Haarlem	t. 5270469
Bestuurslid	A26	Carin Warnaars-Snel	Vrijburglaan 61	2051 LB Overveen	t. 525 529
Bestuurslid	A53	Wim Post	Korte Kleverlaan 97	2061 ED Bloemendaal	t. 5276591

Tuinenuitgifte

Carin Warnaars-Snel A26 t. 5256529

Beheer complex en clubgebouw

Wim Post A40 t. 5276591

Werkcommissie

A. Verster (coördinatie werkbeurten)	A20	t. 5277314
H. Krooder	A50	t. 5384571
R. Kok	A38	m. 0642254810
C. Vlug	B35	t. 5270911
B.D. van der Vorst	B11	t. 5250586

Tuin- en opstallencommissie

Catrien Seite	C22	t. 5258689
Martin Rooimans	C03	t. 5274906

Commissie natuurlijk tuinieren

A.A. Botter	A22	t. 5326897
F. Scholtens	C11	t. 5253775

Winkel

Henny Cobelens	A27	Bestuursvertegenwoordiger	A53	t. 5270469
		Gerard Siteur		m. 0649140162

Redactie Tuinspiegel

Judith Leijsterstraat 8, 2023 EH Haarlem
tuinspiegel@buytentwist.nl

Catrien Seite (redactie, opmaak) C22 t. 5258689

Beheer website www.buytentwist.nl

Gerard Siteur A53 t. 5270469
penning@buytentwist.nl

Girorekening van de vereniging

Postbank 62.03.40 t.n.v. penningmeester van Buytentwist te Overveen

DE TUINSPIEGEL

Orgaan van de tuinbouwvereniging Buytentwist,

Bloemendaalseweg 185C, 2051 GA Overveen.

www.buytentwist.nl

Inhoud

- 1 Colofon, bestuur en commissies
- 2 Inhoud
- 3-4 Mededelingen van het bestuur
- 5-6 Is die aardpeer onverwoestbaar?
- 7 Voorstel voor een natuurvriendelijke haag
- 8-10 Vlinderperk op het C-complex
- 11-13 Veenmol versus mol
- 14 Boekrecensie
- 15-16 Dubbele tuin, dubbele vreugde
- 17 Ergens anders / De hak en de tak
- 18 De winkel: kleimineralen
- 19 Winkelprijzen

Omslag: welke tuin is dit?

Kopij nummer winter 2007. Voor 1 oktober opsturen naar de Judith Leijsterstraat 8, 2023 EH Haarlem of naar tuinspiegel@buytentwist.nl. Plaatsing betekent niet dat de redactie het eens is met de inhoud. De auteur van een bijdrage is en blijft persoonlijk verantwoordelijk voor hetgeen hij of zij schrijft in zijn of haar bijdrage. We verwachten dat de inzenders de normale omgangs- en fatsoensregels in acht nemen en houden ons het recht voor kopij niet te plaatsen. Alle tikfouten en wijzigingen voorbehouden.

Mededelingen van het bestuur

We zijn op zoek naar jullie e-mailadressen! Voor tussentijdse berichten of mededelingen zou het heel handig zijn om dat per e-mail te doen. Dat spaart tijd, papier en postzegels. Stuur u dus alstublieft een e-mail naar webmaster@buytentwist.nl zodat we uw e-mailadres aan de lijst kunnen toevoegen.

Vriendelijk verzoek aan allen om ervoor te zorgen dat het toilet netjes wordt gebruikt. Voor kinderen kan dit lastig zijn, vandaar dat we iedereen op het hart willen binden om kinderen (ook van bezoek) te begeleiden wan-neer zij van het toilet gebruik maken en erop toe te zien dat het toilet netjes blijft.

Op dinsdag 12 juni werd in ons clubhuis een lezing gehouden over tuinieren met de natuur mee. De lezing was met name interessant voor de mensen die wel eens willen weten wat er eigenlijk in dat heemperkje op complex C gaande is, en waarom. Ook het artikel op pagina 9 licht hierover een tipje van de sluier op.

Het bezoek van onze burens van Oldenhove zal binnenkort plaatsvinden. Vrijwilligers om ondersteuning te bieden (vooral letterlijk bij het rondje lopen) kunnen zich melden bij het bestuur. Tevens zou het fijn zijn als iedereen op het A-complex ervoor kan zorgen dat tegen die tijd de graskanten goed zijn bijgewerkt, zodat het rollend materieel daar ongehinderd overheen kan.

In het najaar zal Buytentwist zich presenteren op de Bloemendaalse jaarmarkt. We willen daar de winnende pompoen tentoonstellen en met oogverblindende bloemen, zaden en vruchten, en tot jam en gelei verwerkte oogst de jaarmarktbezoekers kennis laten maken met het rijke moestuinleven en met onze vereniging.

Met het overlijden van Jan Vonken is het bestuur uitgedund tot een vijfkoppig gezelschap. Dat is wat aan de krappe kant. Graag zouden we het bestuur versterken met een of – beter nog – twee personen. Het bestuur vergadert ongeveer eens in de 6 weken met koffie en koek, en wijn na. Betrokkenheid is belangrijker dan deskundigheid. Gezelligheid is nog belangrijker. We zien reikhalzend uit naar aanmeldingen. Kandidaten kunnen zich per post, per e-mail of in eigen persoon melden bij een van de bestuursleden.

Elbrich Fennema

IN MEMORIAM JAN VONKEN

Jan Vonken, onze vice-voorzitter, is op Koninginnedag plotseling op 55-jarige leeftijd van ons heengegaan. Als kind maakte Jan al vroeg kennis met de moestuin achter het ouderlijk huis. Zijn tuintje op Buytentwist gaf hem de ontspanning om weer met hernieuwde energie zijn dagelijks werk op het hectische Schiphol op te kunnen pakken. Als bestuursvertegenwoordiger in de TOC hebben veel leden ongetwijfeld met zijn vaak droge Limburgse humor kennis gemaakt.

Het bestuur zal zich Jan herinneren om zijn scherpzinnige woordkeuzes waarmee hij voor ons nog eens de puntjes op de i zette.

Het feit dat er ruim 160 mensen op zijn begrafenis aanwezig waren, zullen zijn vrouw Meta, moeder en broers sterken dit verlies te dragen.

Meta zal voorlopig op zijn tuintje verder tuinieren en wij wensen haar een grote oogst toe.

Het bestuur

Is die aardpeer onverwoestbaar?

Mara Molenkamp en haar moeder Iebkje van der Tuin zijn blij met hun tuin op A12. Vooral het deel waar de fruitbomen staan noemen ze een “idyllisch stukje”.

Mara wilde heel graag een moestuin, maar wist dat ze dat nooit zou redden in haar eentje. “Daarom heb ik mijn moeder gestrikt om me te helpen.”

Iebkjes vader heeft altijd een moestuin gehad en zij is groot geworden met onbespoten groenten. Mara heeft goeie herinneringen aan de moestuin van haar opa. “Ik hielp bij een vriend in de moestuin, maar ik kreeg zo’n drang naar een eigen moestuin, nu moest het er maar eens van komen.”

Overdracht

Ze hebben hun tuin voorlopig onderverdeeld in een helft waarin gewerkt wordt en een die tot volgend jaar moet wachten. Mara waarschuwt bij voorbaat de leden van de TOC (Tuin- en opstallen-commissie) dat ze voorlopig

niet met aanmerkingen over hun tuin moeten komen.

Want ze heeft wel een paar bezwaren tegen de manier waarop de overdracht is gegaan. “Ik had een soort overeenkomst met het bestuur dat het stuk waar het “woekerspul” (aardperen) staat door mensen van Buytentwist zou worden omgespit. Maar het enige wat

er gebeurde was dat de aarde werd omgekiept. Maar dat vinden de aardperen nou juist zo heerlijk! Want daar blijkt de tuin mee vol te staan. Een woekeraar van jewelste die je in de winter helaas niet ziet.”

Iebkje noemt het een “reusachtige worsteling” die ze nu met dit gewas hebben. “Mensen vinden het goed dat wij dit aandurven. Je hoort om je heen dat de tuin schoon opgeleverd moet worden. Als je dan later hoort hoe streng de eisen zijn dan past dit beeld er niet bij.”

Nu hebben ze een derde van de tuin gedaan en tientallen kilo's aardpeer mee naar huis genomen als afval, maar het eind is voorlopig nog niet in zicht.

Ontzettende pret

Ze laten zich echter niet uit het veld slaan door deze eetbare wortels. Op maandag komen ze samen in de tuin om te werken en dan spreken ze elkaar moed in. “We hebben ook ontzettende pret en zeggen tegen elkaar dat wij in ieder geval genoeg te eten hebben als de hongerwinter uitbreekt.”

Ze wekken geen van tweeën de indruk dat ze niet gelukkig zijn met de tuin,

maar ze hebben enige moeite met het grote verschil tussen de theorie en de praktijk. “Ik vind het goed dat er strenge reglementen zijn, maar in de praktijk gaat het toch anders,” aldus Iebkje. Mara vult aan: “Ik snap best dat het een moeilijk vraagstuk is voor het bestuur, maar het is toch vreemd. Iedereen zegt tegen ons: hier moet je wat aan doen.”

REGLEMENT

Opleveren tuinen bij einde lidmaatschap

**1. Bij het einde van het lidmaatschap anders dan door overlijden, dient de tuin schoon en vrij van opstallen en materialen te worden opgeleverd.
(...)**

Heeft u commentaar, suggesties of een andere visie op het uitleveren van de tuinen, laat het ons weten.

Voorstel voor een natuurvriendelijke haag

Nu de haag tegenover de takkenwal het gaat begeven is het een uitgelezen moment, om over een natuurvriendelijke vervanging na te denken.

Voor een aantal planten en dieren wordt het steeds moeilijker om te overleven, omdat hun natuurlijke leefomgeving onder druk staat. Als tuinvereniging kunnen wij dat weer een beetje goed maken door het creëren van een aantrekkelijke, natuurlijke plek. Dat kan bijvoorbeeld door voor de nieuwe haag planten te kiezen, die van nature in deze omgeving thuishoren. Inheemse bomen en struiken vervullen een belangrijke functie voor bijen, vlinders en andere insecten. Zowel voor voedsel als voor de voortplanting zijn sommige soorten onontbeerlijk.

Voortplanting

Zo is het boomblauwtje, een blauw vlindertje, voor de voortplanting volledig afhankelijk van hulst, taxus of klimop. Als dat er niet is, kan hij zich niet meer voortplanten.

Een natuurlijke haag is ook erg aantrekkelijk voor vogels. Niet alleen om voedsel te zoeken, maar ook om te overnachten of om in te nestelen. Bovendien geuren inheemse planten vaak heel lekker. Hoe groter de diversiteit aan

planten, hoe aantrekkelijker de haag zal zijn en hoe langer de bloei- en geurperiode. En voor het onderhoud maakt het niet veel verschil: elke haag vergt incidentele snoei.

Smakelijk

Soorten die voor zo'n heg in aanmerking komen zijn meidoorn, sleedoorn, hondsroos, wegedoorn, egelantier, sporkehout, hulst, klimop, wilde liguster, kamperfoelie, Spaanse aak, wilde appel, heggerank, taxus. Suggesties voor aanvullingen zijn welkom.

Het kan een heel aantrekkelijk, en smakelijk, alternatief worden voor de coniferenhaag. Van sleedoornbessen kun je heerlijke sloe-gin maken. In september in de fles, met kerst opdrinken. Of met de nieuwjaarsborrel.

Hoe het precies aangepakt moet/kan worden is nog onduidelijk, niet in de laatste plaats omdat de coniferen ook nog verwijderd moeten worden en dat op zich al een hele klus is. Suggesties en ideeën zijn dan ook van harte welkom. Bijvoorbeeld bij Irene Schaepman (C20, irse@lycos.nl, of Elbrich Fennema (A36, elbrich@mijnproeftuin.nl).

Irene Schaepman

Vlinderperk op het C-complex

Ongeveer anderhalf jaar geleden zijn we begonnen met de hernieuwde aanleg van het vlinderperk. In die anderhalf jaar is er al veel veranderd en verbeterd.

Het uitgangspunt voor het vlinderperk is een zo natuurlijk mogelijke omgeving te creëren voor plant en dier. Dat doen we door het inplanten of inzaaien van planten die van nature in deze omgeving voorkomen, de zogenaamde inheemse planten. Dat zijn ook de planten die de vlinders, bijen en andere insecten die hier leven nodig hebben voor voedsel en om zich voort te planten. Die insecten vormen voedsel voor de vogels. Ook vogels die normaal geen

insecten eten, hebben toch allerlei beestjes nodig om hun jongen te voeren. Dat is, deels, de ecologische functie. Daarnaast is het natuurlijk heel aantrekkelijk om een plek te hebben waar de bloemen lekker geuren en waar van alles te zien en te beleven valt. Bovendien is het ook nog nuttig. Veel insecten eten luizen en kunnen plagen op onze tuinen voorkomen of tegengaan. Niet voor niets stappen steeds meer professionele tuinders van gif over op “natuurlijke vijanden”. En natuurlijk zijn een aantal insectensoorten essentieel voor de bevruchting van onze gewassen op de tuin. Het heeft dus een groot

aantal voordelen om een gunstige leef-omgeving voor die beestjes maken.

Aangenaam

Het middenperk moet dus een aangename plek voor vlinders, bijen en allerlei andere insecten worden. Daarvoor hebben we een paar plannen gemaakt. Een belangrijk punt is een zo groot mogelijke diversiteit aan planten. Want hoe meer geschikte plantensoorten, hoe groter de variatie aan insectensoorten zal zijn. Vandaar onze blijvende oproep aan iedereen die inheemse plantensoorten over heeft: kom ze brengen. Op deze manier kunnen we gezamenlijk een kleine bijdrage leveren aan het behoud van inheemse plant- en diersoorten.

Verder zijn we langzaamaan de uitheemse planten aan het verwijderen. Deze planten zijn over het algemeen niet interessant voor inheemse insecten. Heel soms leveren ze nog wel nectar voor bijen en vlinders, maar voor de voortplanting zijn ze meestal volstrekt ongeschikt. Veel van de insectensoorten die normaliter in onze omgeving zouden moeten voorkomen, worden met uitsterven bedreigd. Een van de oorzaken is een gebrek aan planten of het maaien van planten die ze nodig hebben om te overleven.

Ovale lijn

We hebben de nieuwe haag achter de bank opgenomen in een ovale lijn van struiken. Onder en achter die haag en onder de Gelderse roos is ruimte voor allerlei (open) bosplanten,

waarvan we er al een aantal hebben aangeplant en uitgezaaid. Tussen de heg en onder de bank leggen we ons snoeihout en dode stengels, die we in het voorjaar weghalen. Dat biedt een prettige woonplaats aan veel insecten. Winterkoninkjes zijn dol op dit soort plekken, want er valt veel eten te vinden. We composteren al het tuinafval. De composthoop is een goede overwinteringsplek voor padden en salamanders. De compost is goed om het humusgehalte in de bodem bij te houden. Humus zorgt voor een gezond bodemleven, en dat is weer essentieel voor gezonde planten.

We hebben een bospaadje aangelegd met houtsnippers. Dat zal al snel vol zitten met lekker voedsel voor vogels. In een later stadium zullen er, afhankelijk van de houtsoort, diverse soorten zwammen gaan groeien. De eerste bekerzwammen zijn al gesignaleerd!

Pioniervegetatie

In de zuidwesthoek hebben we gekozen voor een gedeeltelijke pioniervegetatie. Dat zijn planten die kale grond als eerste bedekken en weer verdwijnen als ze worden verdrongen door blijvende begroeiing. Dat kunnen we ook op onze tuin ervaren. Het zijn de planten die graag op onze net vrijgemaakte grond komen, en die je niet tussen de dichte begroeiing van bijvoorbeeld de slootrand zal vinden. Deze planten zijn dus dol op kale grond en willen de ruimte. Zo'n plek is tegelijk voor een aantal inheemse bijensoorten noodzakelijk om te

overleven. Veel bijensoorten leven op open, onbegroeide grond. Een klein stukje kale grond kan al voldoende zijn, met de beschutting van wat planten eromheen. Een heel dun laagje bodembedekking op kale grond kan soms ook al goed zijn. Daartussen graven ze hun nestgelegenheid. Kleine gaatjes in de grond in de tuin kunnen dus wijzen op de aanwezigheid van graafbijen. De stenenhoop die in dit deel ligt, vormt ook een aantrekkelijke plek voor bijen, en natuurlijk ook voor andere insecten.

Om wat meer bekendheid te geven aan het belang van een natuurlijke aanpak in de tuin en wat ieder daar in de eigen tuin aan kan doen, hebben we 12 juni j.l. een lezing georganiseerd. Als het allemaal meezit, willen we dat vaker doen. Ideeën, suggesties en/of hulp zijn altijd welkom!

We zijn elke eerste werkbeurtzaterdag van de maand in het vlinderperk aan het werk. Iedereen met vragen en opmerkingen is dan welkom. Ook voor het aanleveren van plant- of zaaigoed is dat een uitgelezen moment.

Irene Schaepman

Ecologisch tuinieren

Dinsdag 12 juni was Evert van Huijssteeden van volkstuinvereniging Zonder Werken Niets aanwezig om een voorlichtingsavond te geven over ecologisch tuinieren. Jammer dat er niet veel mensen waren. Zijn prachtig geïllustreerde presentatie werd nu gegeven aan toehoorders die (bijna) allemaal al ecologisch tuinieren. Om te onthouden was zijn opmerking over de modetrends, die ook een rol spelen bij tuinieren. Het beruchte zevenblad, waar we ons hier vaak aan ergeren, wordt in Engeland verkocht als een ideale bodembedekker.

Catrien Seite

Veenmol versus mol

Tijdens de laatste algemene ledenvergadering werd geopperd of het een idee was om een mol of een mollenstelletje los te laten op ons terrein in de strijd tegen de veenmol. Bij menigeen doemde meteen een schrikbeeld op van molshopen en ontwrichte aardappels. Maar die veenmol is een ramp. Gif willen we ook niet, dus het is misschien toch interessant om ons eens af te vragen wat schadelijker uitpakt: een mol in de grond of veenmollen in de grond.

De website Neerlands tuin geeft zonder omhaal het advies mollen in te zetten tegen de veenmol: “Eenmaal losgelaten heb je er geen omkijken meer naar. De mol redt zichzelf door wormen, engerlingen, veenmollen, ritnaalden, emelten en wat niet allemaal nog meer voor eng spul te verorberen.”

Tijd voor een nadere kennismaking met de mol.

Wat ondergronds levend, eng spul			
			
Een veenmol (<i>Gryllotalpa gryllotalpa</i>) knaagt aan wortels en stengels	Emelt (<i>Tipula</i> -soort) is de larve van de langpootmug; in de nazomer en het voorjaar vreten de larven wortels aan	Ritnaalden (<i>Elate'ridae</i>) (koperwormen) zijn de larven van de kniptor. Ze leven van vlezig plantendelen	Engerling (<i>Scarabae'idae</i>) is de larve van de mei- en junikever. Ze vreten aan ondergrondse plantendelen

Een mol scharrelt per dag een hoeveelheid voedsel bij elkaar die gelijk is aan wel drie keer z'n eigen lichaamsgewicht. In de kaken van de mol staan scherpe tanden, waarmee met z'n prooi direct korte metten wordt gemaakt.

Kikkers, slakken en muizen staan ook op het menu, mochten die onverhoopt in het gangenstelsel rondlopen. Een volwassen mol is ongeveer veertien cm lang en weegt tussen de tachtig en honderdveertig gram. Z'n zachte pels

bestaat uit een dichte zwarte vacht, die op z'n buik grijs is. Van vocht of kou heeft de mol geen last, daar zorgt z'n (water- en zand)dichte jas wel voor. Alleen de vier poten zijn aan de onderkant onbehaard. De bleekroze huid ziet eruit als het velletje van een pasgeboren baby. De vijf tenen aan de vier schopvormige voeten zijn uitgerust met elk een scherpe, platte nagel waarmee al het onheil, zoals het graven van tunnels en het opwerpen van molshopen, wordt uitgevoerd. Twee minuscuul kleine ogen, zo groot als een flinke speldenknop, heeft de mol wel, maar geen oren. 'Horen' doet-ie met z'n tast- en snorharen, die ingeplant staan boven de spitse snuit.

Paartijd

In de paartijd en als er jongen zijn, leeft de mol samen met z'n vrouwtje. In mei-juni worden drie tot vier jongen geboren. Zolang de jongen nog niet hun eigen kostje bij elkaar kunnen scharrelen, genieten ze gastvrij onderdak. Daarna is het afgelopen en leeft elke mol strikt solitair. Onder-gronds heeft de mol maar één vijand en dat zijn zijn soortgenoten. Het eigen territorium wordt fel verdedigd tegen andere voedselzoekende mollen.

Dit is meteen een van de fijne eigen-schappen van een mol: je krijgt er geen plaag van, want ze vechten elkaar het territorium uit.

Molshopen

Door naar het nadeel: de molshopen. Om voedsel te verzamelen is een uitgebreid

gangenstelsel nodig. Graven wordt dus gedaan om voedsel te verzamelen. De verblijfsgangen en holtes waar voedsel-voorraden worden aangelegd, waar wordt geslapen en waar het nest wordt gemaakt beslaan een lengte van om en nabij honderdvijftig meter. Iedere dag worden de gangen geïnspecteerd op aanwezig voedsel en op indringers. Bij het graven van het gangenstelsel wordt regelmatig grond omhoog geduwd: de molshoop. Voor de mol betekent zo'n molshoop luchttoevoer voor zijn gangen. Afgezien van de molshopen valt de schade die een mol veroorzaakt mee. De grond die een mol opwerpt in de vorm van een molshoop is overigens prima potgrond.

Het is natuurlijk niet alleen maar halleluja met de mol. Hij eet uiteraard niet álle veenmollen op. Dus met een beetje pech heb je én mollenschade én veenmollen.

Toch ben ik wel een voorstander van een experiment met de mol. Om te beginnen is er geen risico van een mollenplaag, terwijl we op onze grond absoluut te maken hebben met een veenmollenplaag. Verder is het een experiment dat redelijk in de hand te houden is. Mocht het uitzetten van een mol op een ramp uitlopen, dan is het heel goed mogelijk om die een of twee mollen te vangen en de situatie weer terug te draaien.

Nog een punt is dat iedereen van de veenmol ongeveer evenveel last heeft, en dat met de mol een paar tuinders de klos zullen zijn voor het grote goed van ons allemaal. Misschien kunnen we de tuinders waar de mol zijn kop op steekt

iets aangenaams (potje honing, appeltaart, jam, heermoesgier) in het vooruitzicht stellen. Dan wordt het een soort mollenbingo en zit straks

iedereen te hopen op een molshoop op zijn/haar tuin...

Elbrich Fennema

Bakken en braden

Elbrich heeft niet alleen het tuinieren hoog in het vaandel. Ook het vervolg, het koken, bakken en braden van eigen producten, hoort bij het tuinplezier.

Onlangs is van haar een kookboek verschenen waarin ze uit de doeken doet wat zij met de eiwitten doet die overblijven als alleen de dooiers gebruikt worden en andersom.

Ze komt met aantrekkelijke oplossingen als de Amerikaanse Angel food cake, maar slaat bekende klassiekers als *îles flottantes*, *aïoli*, banketbakkersroom en de nog steeds

begeerlijke meringue gelukkig niet over. Eindelijk een boek waarin alles bij elkaar staat.

Catrien Seite

Elbrich Fennema: Gescheiden, wat nu? – 80 recepten voor eiwitten en eidooiers. Fontaine Uitgevers. Prijs 12,50 euro.

B O E K R E C E N S I E

De wereld in het klein

Volkstuinverenigingen zijn geen op zichzelf staande eilandjes maar worden beïnvloed door de veranderingen in de samenleving. Een waarheid als een koe natuurlijk, maar toch kan het geen kwaad als je daar eens bij stilstaat. Tony van der Meulen, eerder hoofdredacteur van het *Brabants Dagblad*, was anderhalf jaar voorzitter van een volkstuin en zijn wederwaardigheden weet hij knap tot een bijzonder leesbaar boek te componeren, vol herkenningpunten.

De discussies over de regels zoals ze ooit zijn vastgelegd in de statuten komen bekend voor. Wouter de Haan, de nieuwe voorzitter van tuinvereniging De Volharding, is nog op zoek naar het juiste midden. Moet je streng zijn of juist tolerant? Waar kun je soepel ingrijpen en waar ga je te ver?

De Volharding ligt in Oss, de plaats waar Jan Marijnissen, de voorman van de SP, zijn thuishonk heeft. Omdat Wouter wel eens van hem wil horen hoe hij over het handhaven van regels denkt, gaat hij een avondje op bezoek bij de politiek leider. Marijnissen windt er geen doekjes om: regels zijn nodig, ook als Wouter wat tegensputtert: *‘Maar het kan*

toch ook je ideaal zijn om voor elkaar te krijgen dat de mensen op hun tuin van nature rekening met elkaar houden. Dat ideaal hebben wij nog niet bereikt, er zijn onderlinge irritaties, maar er zijn op de tuin wel veel mensen die het graag zo zouden willen.’ Maar Marijnissen houdt zijn poot stijf: zonder regels kun je niet werken.

Alle kwesties die in de maatschappij spelen, komen op de tuin ook aan de orde. Van der Meulen mengt die twee werelden op vanzelfsprekende wijze door elkaar en brengt de betrekkelijkheid van onze eigen dagelijkse ergernissen tot leven.

Catrien Seite

Tony van der Meulen: *De zaadvergadering*. Uitgeverij Balans, 15 euro.

Dubbele tuin, dubbele vreugde

Vaak wordt Hermien aangehaald als je met een probleem zit. “Hermien doet dat altijd zo,” en dan volgt er een advies dat in de praktijk van alledag is uitgetest. Al negenentwintig jaar lang. Want zo lang zit Hermien Blom van de tuinen B25 en B27 al op Buytentwist. Een oudgediende die nog steeds fluitend haar bloemen begiet. Daarmee is het grootste deel van haar dubbele tuin bezet.

Bloemen

“Ik heb voornamelijk bloemen. Vroeger kon je eigenlijk nooit een leuk boeket kopen en daarom kweek ik heel veel bloemen. Als je zaait komt er de ene keer veel op en de andere keer niet. Wanneer ik veel heb kan ik een ander mee laten

delen.” Overschotten heeft Hermien dus nooit.

Favorieten

Favorieten heeft ze ook. Bijvoorbeeld de tweejarige campanula medium en de papaver nudicaule, klaproosjes. “Ze doen het heel goed op de vaas en dat is voor mij heel belangrijk.” Van een heel andere orde is de grote berenklauw, ook een van haar lievelingsbloemen. “Hoe iets van niets in een paar weken tot zoiets wordt vind ik een klein wonder.”

Naast bloemen is ze gek op tuinbonen, waar ze een paar rijen van heeft staan. Die gaan allemaal in de vriezer. Half februari legt ze de eerste tuinbonen en veertien dagen later weer twee bakken. “Ik zaai bijna niets in de volle grond.

Maar het bijzondere is dat die tuinbonen elkaar in de volle grond weer inhalen.” Urenlang kan ze tuinbonen zitten doppen, die gewassen worden en vervolgens in dikke plastic zakjes in de vriezer gaan. “Dat blijft het hele jaar goed.”

Sinds 1995 zit ze op het B-complex, waar in die tijd meer tuinen dan mensen waren. Daarom kon ze met anderhalve tuin beginnen, terwijl haar burens de andere helft namen. Toen die later gingen verhuizen wilde Hermien graag die halve tuin erbij hebben.

Groot afnemer

Omdat ze bijna niets in de volle grond zaait, is ze een groot afnemer van potgrond, waarschijnlijk wel zo’n veertig zakken per jaar. “Ik heb wel experimenten gedaan of potgrond echt beter is dan tuinaarde. Ik heb drie bakken gemaakt met verschillende mengsels en uit één zakje gezaaid. Van de potgrond kwamen veruit de beste plantjes, dus nu doe ik alles in potgrond als ik verspeen. Met zaaien gebruik ik potgrond met daarop een laagje zaaigrond.”

De grond waar de groente op komt krijgt eenmaal per zoveel jaar mest en in het andere deel strooit ze 12-10-18. Ervaring heeft haar veel geleerd.

“Ik heb wel eens de fout gemaakt dat ik het in de grond werkte, maar dat is niet

altijd goed. Ik denk dat het het beste is als je het bovenop de grond legt.”

Tuinafval (uitgezonderd heermoes en zevenblad) bewaart ze zonder toevoegingen en gaat allemaal terug in de grond waar de groente wordt verbouwd.

In de loop van de tijd heeft Hermien de volkstuin zien veranderen. “Ik denk dat het karakter verandert. Vroeger waren het allemaal rijtjes groenten, maar nu zie je veel meer bloemen, al is het maar een klein stukje.”

Ergens anders

Vakantie is sinds ik een moestuin heb niet meer zo vanzelfsprekend als het altijd was. Welke tijd van het jaar is de beste? In de winter, als er niets hoeft te gebeuren in de tuin? Het voorjaar is uitgesloten want dan moet er gewerkt worden, de zomer is zonde want in die tijd is het in eigen tuin zo heerlijk. Het najaar is het beste. Maar het voorjaar trekt vanwege het wandelen in de bergen. Alles bloeit, de mensen zijn vol verwachting van het nieuwe seizoen en zelf heb je ook veel zin, na die donkere dagen. Dus toch het voorjaar. Medetuiniers bieden bijna vanzelfsprekend aan het werk van je over te nemen, daarom wil je ze dat zo licht mogelijk maken (alleen water geven in de kas, nergens potten).

Zo wordt vakantie genieten. Op de gekste plekken kom je gelukkig moestuintjes tegen en hang ik over de heg om te kijken of ik iets kan leren. Zo zag ik in Albi in Zuid-Frankrijk een moestuin waar de tomaten in een diepe geul stonden. Rode kleigrond leek het en ik bedacht dat die geul er wel zou zijn om water op te vangen voor de tomaten.

In Albi worden door de gemeente alleen moestuinen uitgegeven aan mensen die een bijstandsuitkering hebben. Dit soms tot verdriet van andere stadsbewoners die ook graag een moestuintje willen.

Vorig jaar heb ik knoflook meegenomen van een boerenmarkt in Frankrijk en een uit een supermarkt in Turkije. De Franse werd overduidelijk winnaar: een mooie, grote bol met een heerlijke geur. De Turkse is klein (kan niet tegen de kou?) en geurt niet.

Catrien Seite

DE HAK EN DE TAK

Citroenverbena is een goede vervanger voor sereh (citroengras), dat veel in de Aziatische keuken wordt gebruikt.

Britse rabarberkwekers zijn boos op de Nederlandse telers, die hun rabarber goedkoop aanbieden in de Engelse supermarkten. Hun eigen rabarber zou stukken beter smaken en een ware delicatessie zijn.

Tot zomerbol van het jaar 2007 is de donkerbladige dahlia 'Ellen Houston' uitgeroepen.

Eco-Pb, de Europese organisatie ter bevordering van biologische plantveredeling, zet zich onder meer in voor de bescherming van oude regionale rassen, die goed aangepast zijn aan lokale omstandigheden. Eco-Pb heeft veel van deze rassen in de diepvries-genenbank. Europese regelgeving moet er voor zorgen dat deze rassen binnenkort verhandeld mogen worden.

Wist u dat er speciale reizen worden georganiseerd naar Bhutan, waar men per muilezel op zoek gaat naar de wilde blauwe papaver? Deze bijzondere papaver groeit boven de 4000-metergrens en is de nationale bloem van Bhutan.

DE WINKEL

In deze rubriek wordt de schijnwerper gericht op een van de artikelen uit de winkel. Deze keer de kleimineralen.

Kleimineralen zijn gesteentevormende mineralen van klei en schalie. Er zijn allerlei producenten die deze mineralen op de markt brengen. Zij roemen de voordelen. Zo zorgt het gebruik van de mineralen voor een verhoging van de bodemvruchtbaarheid, hebben ze het vermogen om water en voedingsstoffen te binden, voorkomen ze uitspoeling van voedingsstoffen, zorgen ze voor een betere uitwisseling van voedingsstoffen tussen bodem en plant en bevorderen ze bovendien een betere water-/luchthuishouding in de bodem(structuur).

In Japan maken boeren en tuinders bokashi, dat gefermenteerde organische stof betekent. Bokashi wordt door hen traditioneel gebruikt als bodemverbetering om de microbiële verscheidenheid van de bodem te verhogen en de planten te voorzien van voedingsstoffen. Het wordt gemaakt door een mengsel van organische stoffen te fermenteren met onder meer rijstzemelen, tarwezemelen, en vismeel. Alle organische reststoffen kunnen worden gebruikt. De kwaliteit van bokashi wordt verbeterd door de toevoeging van fijn vermalen zeeschelpenkalkmeel en bentoniet kleimineralen. Bentoniet is ook de kleisoort die gebruikt wordt om wijnen te klaren, waardoor onder andere eiwitten neerslaan.

OMSCHRIJVING	eenheid	prijs
bamboestokje 50 cm	stuks	0,06
bazaltmeel	kg	1,00
beendermeel	2,5 kg	3,75
bezem nylon lange steel	stuk	6,25
binddraad groen (Nutsene)	stuks	1,50
binddraad metaal	stuks	3,50
binddraad plastic 50 cm	stuks	3,00
bindtouw bol 100 gram (dik)	stuks bol	1,00
bindtouw bol 100 gram (dun)	stuks bol	1,35
bloedmeel	2 kg	3,00
chrysantengaas 1 m hoog/breed	mtr.	1,15
compost	zak 45 ltr	2,60
compostmaker	1kg	3,35
compostmaker	Doos 4 kg	12,60
Decise Bayer (tegen preimot)	Flacon 30cc.	6,40
dologran (korrelkalk)	2,5 kg	1,00
dologran (korrelkalk)	25 kg	8,50
eco-vital schimmelwerend	flacon 250ml.	5,25
eco-wortelvliegenvrij (voor ui en prei)	bus 200gr.	3,75
edasil kleimineralen	zak 2,5kg	2,00
edasil kleimineralen	zak 25kg	18,00
escargo antislak	500 gr.	6,60
Finesse (tegen aardappelziekte)	Flacon 100cc.	7,60
graskantsteker Parade	stuk	10,80
groei koemestkorrels 100% organisch	10 kg.	6,00
jiffypotjes (rond)	stuks	0,05
lavameel	1 kg.	0,80
maerl zeewierkalk	2,5 kg.	1,30
merkpen watervast	stuks	2,60
mest best biologische meststof	25kg.	23,50
mestvork	stuks	22,25
nertsengaas (compostbak 3mtr.nodig)	p./mtr.	7,85
patentkali fosfor	2,5 kg.	1,30
patentkali fosfor	25 kg.	12,00
potgrond	45 ltr.	2,50
pyrethrum	doosje	4,90
rondschoffel (lange steel)	stuk	14,00
schnoeischeaar groot model	stuks	10,20
schnoeischeaar klein model	stuks	7,50
schrepel (links- of rechtshandig)	stuks	4,75
Silinal (middel tegen meeldauw)	40 cc	6,50
sleutel toegangshek	stuks	4,50
spade (Parade)	stuks	12,25
spade (Variant)	stuks	21,00
spitvork	stuks	14,25
spruzit op basis van pyrethrum	stuks(100ml)	14,80
steeketiketten 12 cm.(hout of PVC)	stuks	0,06
steeketiketten 30 cm.	stuks	0,30
tonkinstokken 3 mtr.	stuks	0,80
tonkinstokken 1,5 mtr.	stuks	0,25
tonkinstokken 90 cm.	stuks	0,10
tuinaarde (bemest)	45 ltr.	1,70
tuinklauw (spaart de rug!)	stuks	15,50
tuinturf	45 ltr.	2,40
turfmolm	45 ltr.	3,40
tuin(plant)schopje	stuks	3,00
tuin(plant)vorkje	stuks	3,60
vinasse kali	2 kg.	5,10
werkhandschoenen dames	p.paar	3,70
werkhandschoenen heren	p.paar	1,30
zaaigrond (kwekerskwaliteit)	45 ltr.	3,20
zandschep of bats	stuks	10,00

